

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. III. De stellâ profectionis istius duce.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

CAPUT X.

De Nato Christo à Magis quesito.

NASCENTIS Christi gloria tum demum cepit splendescere, cum astrum Magos ex Oriente ad Pueruli cunas perduxit. De hoc Orientis proceribus, eorumque in Dominum IESUM religione, Theologus Thomas Aquinas tertiâ parte, quæstione trigelima sextâ, non tam eleganter & disertè, quod Oratorum est, quàm eruditè ac sapientè, quod Theologorum, disserit. Hunc ego viâ duce, inter ceteros mihi sequendum censui. Atque ut res ordine, quàm potest, clarissimo sub aspectu veniat, tria potissimum de Magis Christum Natum adorantibus explicanda: *Profectio, Veneratio, Donatio* Magorum. Singula singulis capitibus exequemur, eo quo cœpius dicendi genere.

§. I. Magorum ad Christi Nati cunas profectio.

Tria admiranda de tribus Magis.

1. Profectio.
2. Submissio & reverentia.
3. Eorum liberalitas.

Ex qua Orientis parte hi reges Palæstinâ petiverunt.

ADmiranda (quod dixi) verè sunt, quæ de tribus Orientis Dynastis sacri codices loquuntur. Tria tamen potissimum occurrunt, quæ inter admiranda hæc meritò numeranda. Primum, Profectio illorum, & iter in terram tam remotam. Alterum, Submissio illorum & reverentia in Regem tam ignotum. Tertium, Liberalitas tam larga & conveniens in novam prolem tam admirandam. Primo loco iter illorum se mihi offert. Quid hic non admirandum? Regio è quâ discesserunt, domus quam quaesiverunt, via quâ iverunt, lux viæ cui adhæserunt: Omnia hæc, inquam, admiranda. Ex Orientis partibus hos Principes venisse luculentè affirmat sacra pagina. Et rectissimè ex Oriente venerunt, quia unde dies nascitur (cum Chrysofomo loquor) inde verè religionis iubar illustrissimum processit. Hic illud quæri posse video. Illæne Orientis regio, è quâ hi Triumviri Palæstinam petiverunt, ipsi Palæstinâ vicinior fuerit, an ab eadem remotior? Quorum quidem hoc alterum longè verosimilius est, si Chrysofomo, Ambrosio, Leoni Pontifici credimus, qui ternos hos Divos, remotioris Orientis incolas, & gentè in longinquis Orientalis plagæ regionibus sitam appellat, imò ex remotissimâ Orientis parte venisse disertè affirmant. Idque sacre historię convenientissimum videtur; ille enim Puer, qui per ærnum illum & igneum tabellarium tam distitas à gentes ad se accivit, eo clariore signo Hebræam perniciam notavit, quo ex remotiore loco venerabundum agmen ad se pertraxit. Quid enim ad infamiam turpius pediculuso illi deo Herodi, qui ebulliens vermium examen eodem suo, è quo prærumpebant, vivo cadavere pascebat: Huic, inquam, tyranno, & omnino Hierosolymitano, sed & Bethlehemitico civi, quæ ad ignominiam turpius, quàm illum Regem in suo agro natum, non tantum non coluisse, sed ne scisse quidem natum esse, nec etiam, quod gravius, scire voluisse, quem tamen extremi Orientis phalanx venerit adorata? Voluit ergo divinus hic Infans remotissimis populis se regem, cælo testante, natum patefacere, quem nosse recusarunt viciniissimi Israëlites. At quæ hæc Orientis regio fuerit, è quâ hi tres Toparchæ profecti sunt, varius sanctorum Patrum sensus est.

§. II. Ex qua regione profecti sint Magi.

Alii è Perside eos producant, alii è Mesopotamiâ, seu Chaldæâ, vel quia Magorum scita originem sumpserunt à Chaldæis, vel quia Balaam Chal-

A dæus, inter cuius posteros hi tres Magi à quibusdam censentur. Ego (si fas sententiam meam hic interponere) ex Arabiâ Felice illos ad Christum iter instituisse planissimè persuadeor: & regius quidâ Pfaltres, reges Arabum dona Christo allatuos, claro fati vaticinio prædixit, cui & magni vatis Isaia vox accendit. At verò non ex Arabiâ Desertâ, quæ cultores ignorat, nec ex Petræâ, quæ meridiè spectat, triumphos hos purpuratos venisse, nemini puto non liquere. In eadem hanc sententiâ iverunt olim antiquissimi Scriptorum, Iustinus, Cyrillus, Tertullianus, Cyprianus, quorum iste apertius, Nec multò post, inquit, Arabum fines huius rei notitia penetravit, & incolis Saba præclari stella luminis caeleste Numen novis splendoribus indicavit. Et horum tam magnorum testimonium auctoritas non sit, ipsa certè donorum ratio id cuius persuadeat. Arabiam Felicem, auri & aromatum feracem esse, vel ex illo naturæ præcone Plinio discimus, qui solam ferè Arabiam thuris fecundam matrem agnoscit. Quàm ergo hæc coniectare pronum à tribus illis Satrapis, suæ regionis divitiis, fulva montium viscera, & fragrantis Arabicarum arborum lacrymas Christo Regi in munus delatas? Et videntur his quasi symbolis tres illi Arabici duces professi, se, suamque terram, suaque omnia in eius fide & potestate futura, quem dono cultuq; tam supplice fuissent venerati. En sibi iter tam ignotum, tam arduum, tam non ameno cælo ad Hebræi pueruli gramineas cunas susceperunt, opibus & profapia tantiprius tamè ab auctore illo cæli oratore ad succipiendum hoc iter persuasi. Atque hic est, quod non homines tantum, sed hominum imperatrix natura admiratur & obstupefacit. Stellas extra cælum, & terræ tam propinquas in alieno quasi regno, vidit illa nunquam. Hoc tandem die leges illa suas non tantum in pariente Virgine mutatas, sed & in aère sic splendescente superatas cognovit.

§. III. De Stellâ profectiois istius duce.

Mirabatur natura nuper à Virgine prolem, hodie in aère stellam inulitato & inaudito partu produsse pœne indignatur. Elusa hic est Astronomorum ars omnis, quæ etiam numeratas sibi tot cæli stellas jactit, illarum motus designet, ortum obitumque commonstrat, ad hoc tamen unicum astrum infacunda & rudis obmutescit. Enimverò dicat, si id possit, è quâ materie aërea hæc tæda sic rutilat? quis illam per auras deportat, quis motum istum subministrat? num eam è cælo genius aliquis impellit, num aër protrudit? num ipsa se movet? quò tandem, munere suo perfuncta, aufugit? quas deniq; latebras petiit? an per auras evanuit? an in ipsas sese auras transforsavit? Hic ego Augustinum magis audiam, quàm Astrologum. Eximie hic Doctorum Doctor, *Novam stellam*, inquit, *declaravit Natus, qui antiquum solem obsecravit Occisus. Quid erat illa stella, que nec usquam antea inter sidera illuxit, nec postea monstranda permansit? quid erat nisi magnifica lingua cæli, que Numinis gloriam narraret, qua Virginis partum nuntiaret inustrato fulgore. Ita Hipponensis Pontifex. Verè terra disciplinam tunc ab aère accepit per hanc directricem flammam tam sacri itineris. Et quàm admirandus fuit motus ac progressus istius è cælo fulgurantis prodromi! Et quomodo se suis illis, quos ducebat, comitibus attemperabat aëreum hoc sidus! Stabant illi? Stabant illi? præibat istud. Per montes illi suum agmen erigebant? & hoc sese tollebat altius. In valles illi declinabant? & istud sese depressius ferebat. Hospitium illi è viâ petebant? eidem pæne & stella succedebat, inde certè non prius movebat, quàm illi. Quid hic magis mirer, an stellam tam fideliter præventem,*

an co-

an comitatum regium tam obedienter sequentem? Miramur à parvo pisciculo ingentem duci cetum, à nigro pumilione maximum terræ pondus gubernari elephantum, funiculo regi camelam, succino trahi aceres, Caciâ nubes, adamantem ferrum. Hæc natura miracula sunt. Quæ autem in hoc astro admiranda, supra naturam sunt; quippe naturæ conditor, dum adhuc abscondebatur in stabulo, agnoscebatur in celo; dum adhuc exiguo detinebatur oppidulo, universo mundo declarabatur; adhuc Matris lambebat ubera, & ab Oriente trahebat Reges per novum hoc sidus omni Dionæo astro fulgentius. En hic ille magnus, hic ille adamas, qui ab ipsis usque surgentis solis quasi cubilibus, ad antrum suum, in quo delitescibat, pertrahebat Arabicum exercitum. Hic ille Puffio, qui camelos & dromedarios regebat per novam illam, quam in aère suspendebat lampadem.

§. IV. A stella & Magis Hebraam persidiam esse convictam.

Quid agitis impii Hebræi? apud vos Christus jam vaticinans loquitur, nec auditur; apud idololatrias confuscans stella tacet, & persuadet. Indignum facinus! in his ipsis terris hi peregrini Infantem nondum loquentem adoraverunt, in quibus cives & inquilini jam virum miracula edentem fixerunt cruci: illi Deum membris humanis tectum coluerunt, quem illi miraculis clarum interfecerunt: quasi verò plus fuerit nascente illo videre orientem stellam, quam moriente occidentem & lugentem solem. Quid respondetis paricidæ Hebræi, quos nec submissilium volucrum epulantes pluvie, nec cadentis illius Ambrosiæ quotidiani nimbi, nec aridæ rupis limpidi fonticuli, nec divisum scipione pelagus, nec gemini illi viæ duces columna & nubes, nec ipsius veri Messias divina facundia potuit flectere; en, idololatrias unica hæc stella Nascentis Domini famula, ad adorandum, quem nuntiabat, natum Dominum permovet. Non miror Sabæam illam Imperatricem ad audiendum Salomonem vestrum venisse; Reges hos ad colendum Infantulū tantum viæ fecisse miror, sed nec miror amplius, cum igneum illum viæ ductorem tam admirandum contemplor. Hic ego Epiphanium non audio, qui nuntiavit hanc stellam biennio antè fulsisse afferit, quàm stellam Dominus stabulum illud immigravit; cum iter illud, illis præsertim jumentorum adjumentis, intra tredecim dies confici omnino potuerit. Adde, moram omnem longam nimis videri festinantibus, quales hos tres Divos fuisse, pæne certum judico. Ergo non prius stella illa in aère est orta, quàm in antro Christus Sol nosfer; ita ut Servatorem natum proderet ortus fideris, quod quidem in aère radiabat, sed & radios suos in ipsa regum peçtore insinuabat. Et auis dicere: Largiorem splendorem diffundebat per regum animos, quos collustrabat, quàm per illos aëris campos, quos pererrabat. Occulta vis fuit indubiè, quæ suis sedibus tantos Dynastas excire, per institutum iter regere, ad vilissimum tuguriolum perducere potuit. Perducere tantum? permovere etiam ut ingrederentur, proemberent, adorarent. Cum enim aurato symmate prævolans fax illa casæ culmen intexisset, non potuit illas purpuras summæ paupertatis horror ingressu abarcere, stabat stella, & multâ quasi voce inclamabat: En, hæc est, ô Viri, quem per ardua viarum quæritis; hic meus Creator habitat. His tenebris abditur, qui mihi meam lucem concessit: hæc humanâ formâ tectus latitat, qui cælum fabricavit, qui creavit omnia; ingredimini, salutate, veneramini, adorate. Disertum te oratorem, dux illustrissime, qui ligatum fascioliis puellum ostendebas, & persuade-

bas esse Deum; beatos vos ternos principes, qui ad supremi Regis domicilium, non quidem præeuntes vicenos quaternos cum fascibus lictores habuistis, sed ignem istum dignitatis, vestra convenientissimum insigne.

§. V. Quod sicut Reges olim & Imperatores ignis, ita stella hæc Orientis Satrapas præcesserit.

Principum olim & Imperatorum Romanorum insignia, lictores, fasces laureati, & si quid præterea tunc receptum distinguendo Principi. Accesserunt sequenti ævo purpura, diadema, ignis, & hic quidem planè ad exemplum regum. Apud Tranquillum Cæsar Capitolium ascendit ad lumina, quadraginta elephantis dextrâ atque sinistra Lychnichos gestantibus. Apud Herodianum etiam Commodus Martiæ suæ velut Augusta, omnes honores, præter ignem tribuit. Apud eundem Enogabalo & Gordiano ignis de more præfertur; neque tamen hic ignis è carbonibus aut ligno, nec qualis ille apud Horatium prima bathillus, sed lampas fuit; & videtur hic mos à Persis traductus, quorum Reges prælati sunt ignis. Quàm igitur hic convenienter omnia. Reges (tales eos fuisse consignatus mox dicam) Reges, inquam, ad cunas suas evocavit Rex regum, quippe ni evocationi tam admirandæ insigne quoque regum addiderit? ignem ergo & decoram lampadem his regibus præferri jussit, non à servo aliquo aut mancipio, sed (ut quorundam Theologorum opinio est) à motore Angelo. O Regum pulcherrime Lucifer, stella natalitia! O fax lucidissima, quæ vel ipsum solem tuo splendore potuisti (si Chrysofomo & Damasceno credimus) etiam superare. Omnium enim astrorum jubar sol suis radiis retundit, tuum unius non potuit: tu unica illa es, quæ extra aliarum legem, mero meridie divisum quasi imperium cum mundi oculo habebas, & fulgebas unâ cum sole, imò ad solem ducebas, imò solem ostendebas; sed non illum qui in celo lucebat, sed regum qui latebat in stabulo, quem Ioannes Aquila illa pæne sola irretortis oculis potuit intueri. Tu illud, ô jubar cæleste, orbis lumen, quod veterem mundo caliginem deteristi: ab Oriente ad Orientem Magos duxisti, & auctorem lucis in tenebris jacentem ostendisti. Quoties ad id usque ævi, malorum infelix augurium Cometes, vel urbium everfiones, vel regnorum interitus, vel diram famem, sævâque pestem, vel cruenta bella, vel Principum virorum funera portendebat. Tandem astrum illud felicissimum affulsit, quod supremi Monarchæ & Dictatoris, non fatalem, sed natalem diem vel in ultimo Oriente proclamavit. Proni in terram mortales, quid depressos vultus humi regitis? erectos ad sidera tollite, quid umbras sectantini & somnia? quid ævo tam brevi luctamini tam multa? attollite mentem humo, & alta suspicite. Novus per auras ignis scintillat, & Regum anteaambulò incedit, ad regia incunabula ducturus. Quid vetat sequi, rerumque Dominum in infantia sua salutare, quæ nostræ istæ in luxu tam turpi moræ sunt? modum tandem ponite cupidinibus, & originem vestram cogitate, in terrâ frustra quæritis, quod non prius in cælo invenitis. Eja tandem placeat, bellis fieri dissimiles, & mentem fordidissimis curis depressam, cum libertate erigere ad novam hanc flammam quæ ducit ad Deum.

Hæc stella adorandum natum Dominum idololatrias permovet.

Non prius orta in aère, quam in antro Christus.

Occulta vis ei fuit.

Suo splendore solem superavit.

Supremi Monarchæ natalem diem proclamavit.

Handwritten notes on the right margin, including 'LICTORES' and 'CA'.

